

Nyheter från Radiomuseet

Nr 55, 1 augusti 2013

Lars Lindskog

Redaktör

l.lindskog@hem.utfors.se

Viktor Ohlsson

Webbmaster

viktor.ohlsson@von.pp.se

Geocache

Utflykt till Hängesten

Jarl Svensson och Lennart Nilsson vid Hängesten

Bilder Viktor Ohlsson

Radiomuseets Datagrupp gjorde den 12:e Juni 2013 en utflykt till Hängesten för att leta efter spår av den radiostation som fanns där mellan 1942 och 1962 och som ersatte Älvsborgs

radio på Gnistängen och Lilla Billingen på Nya Varvet under andra världskriget.

Se Wikipedia http://sv.wikipedia.org/wiki/%C3%84lvsborg_radio för mer information. Information finns också i Arne Ahlströms bok "Svenska marina kustradiostationer" http://www.fht.nu/bilder/Marinen/marin_publication_bild_kustradio_historia.pdf

Utflykten var också ett led i serien Radiocachar eftersom det redan finns en Geocache vid Hängesten. Naturligtvis letade vi också upp cachen men bara klippan kan vara värt ett besök.

Om cachen ligger mellan berget och stenen är den nog inget för de brede pojkarna.

Lennart Nilsson och Jarl Svensson vid ett mastfäste

Ett mastfäste har hittats av glada radiomuseiter. Alla master var avsågade jäms med betongfundamentet. Militära bergrummet var helt och hållet igenmurat

Här syns ett annat mastfäste och skäret utanför som rymde ytterligare två master (besöktes inte). Mycket vacker plats även utan mastfästet.

Bild från någon okänd fotograf

Så stod masterna mellan åren 1942 och 1962

Kan undra, om man puttar lite på stenen kommer man nog åt cachen.

Jo det gick! Cachen hittad!

Lennart Nilsson
odenback@telia.com

Detta är verkligen stort!

Malala Yousafzai talar inför FN:s generalförsamling på sin 16-årsdag fredagen den 12 juli 2013

Flickan från Pakistan sköts i huvudet av talibanerna som 14-åring för att hon kämpade för alla barns rätt till utbildning. Hon överlevde! För några veckor sedan höll hon ett bländande 17 minuter långt tal inför FN:s generalförsamling och fick stående applåder. Detta var bland det mest imponerande och rörande tal jag någonsin hört! Via länken till BBC nedan kan Du se henne och lyssna på hennes tal som garanterat kommer att gå till historien!

<http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-23291897>

Lars Lindskog

l.lindskog@hem.utfors.se

Radiomuseet på Bokmässan

Radiomuseet deltar i årets bokmessa som äger rum mellan den 26 – 29 september. Vi skall försöka hålla vår monter bemannad med två personer under hela mässtiden. Vi är därför tacksamma över att få besked om det finns några medlemmar skulle kunna stå några timmar någon av dagarna. Kontakta i så fall mig senast 15 augusti.

Viktor Ohlsson

viktor.ohlsson@von.pp.se

Mässans öppettider

Torsdag 26/9 09.00–18.00 Främst för branschen

Fredag 27/9 09.00–14.00 Främst för branschen

Fredag 27/9 14.00–19.00

Lördag 28/9 09.00–18.00

Söndag 29/9 09.00–17.00

Utställare har tillträde till mässhallarna via entré 5 (huvudentré) och entré 1 (utställarentré) vid Parkeringshus Gårda Affärscentrum, minst en timme innan mässan öppnar för besökare.

Öppet Forum

Detta forum är öppet för debatt och idéer kring Radiomuseet, dess samlingar och annat av gemensamt intresse

Radiomuseet om 10 år – vi söker en framtida kompassriktning

Nästa år är det 20 år sedan Radiomuseet invigdes i sina nuvarande lokaler. Radiomuseets alla vänner behöver nu samråda i vilken riktning vi vill att museet skall utvecklas i framtiden. En sådan diskussion är viktig och nödvändig av flera skäl. Här vill jag nämna några.

Utställningsytan på cirka 500 kvm är uppdelad på 11 olika områden. För varje område finns en ansvarig person utsedd av styrelsen med uppgift att under styrelsen förvalta respektive område.

I arbetsuppgifterna ingår att bl.a. att bedöma vad som skall ställas ut inom respektive område av alla de gåvor vi har fått och som fortfarande strömmar in. Allt kan ju tyvärr inte ställas ut utan en del föremål hamnar därför i våra förråd. Där ingår även uppgiften att i databasen dokumentera och fotografera de föremål vi får in.

Men även våra förråd, varav det största finns på Lillhagen, är begränsade till ytan. Dubletter går inte sällan till försäljning. Vi tvingas även skrota utrustningar, som det inte finns intresse för på annat håll och som inte Radiomuseet kan hysa. Därför är det en synnerligen känslig fråga att avgöra vad som skall bevaras för framtiden och inte, ett problem som Radiomuseet delar med många andra museer i världen.

De 11 områdena kan inom sig täcka flera olika teknikområden. Ett besök på Radiomuseet ger en god inblick i vilken stor bredd museet har idag. Ibland kommer det upp önskemål om att bredda Radiomuseets utställning ytterligare. Det senaste större komplement som diskuterats är att anordna en utställning för Modern Göteborgsk Radioteknik som skulle kunna omfatta den kommunikationsteknik i form av radiolänkar mm, som Ericsson med flera Göteborgsbaserade företag har utvecklat och tillverkat under senare år.

Skall ett sådant intressant förslag verkligen kunna genomföras krävs att en utställningsyta reserveras för ändamålet. Då uppkommer omedelbart frågan om vilka omdispositioner som behöver göras av utställningarna på Radiomuseet. Där handlar det om att vi gemensamt finner nya avvägningar mellan museets olika områden. För detta behöves en fastställd långtidsplan som säger i vilken riktning vi vill utveckla Radiomuseet i framtiden.

Några frågeställningar att diskutera under den kommande tiden är:

Vilka målgrupper vill vi nå för Radiomuseet? Hur skall vi kunna nå dessa målgrupper?

Vilken balans bör vi ha mellan äldre och nyare teknik, mellan teknik, estetik, information, kultur, kommunikation, tradition, utveckling?

Vårt tankeutbyte kring Radiomuseets framtid kommer att kräva sin tid. Den måste få ta tid om den skall kunna leda fram till hållbara riktlinjer inför framtiden. Därför inbjuder nu Nyheter från Radiomuseet alla sina läsare till ett Öppet Forum där vi kan inleda ett samtal kring dessa frågor redan nu i höst.

Kasta loss tankarna och låt idéerna flöda!
Alla skall känna sig varmt välkomna med inlägg och synpunkter!

Lars Lindskog

l.lindskog@hem.utfors.se

Var detta den sista glimten av K.G. Eliassons kompletta Radiosändare i drift?

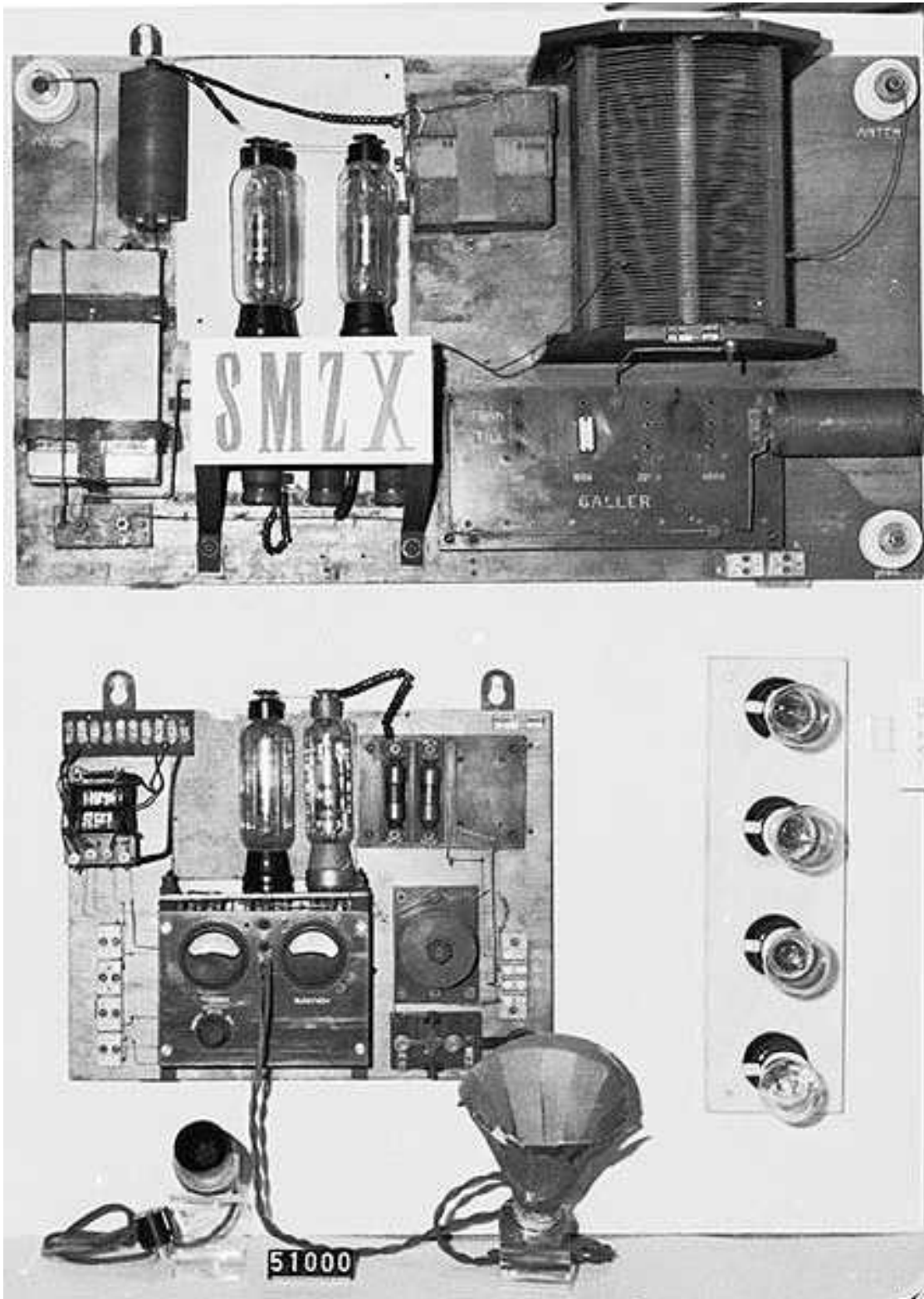

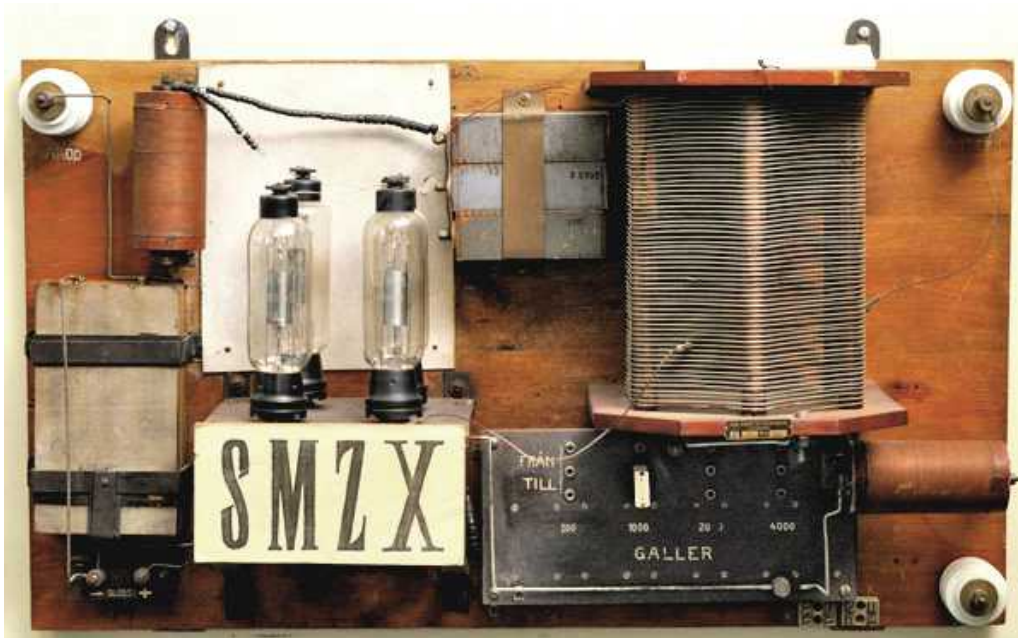
Bild av den kompletta sändaren tagen i Radiohuset vid Delsjövägen. Den undre delen av sändaren bestående av lågfrekvensförstärkare och mikrofoner är spårlöst försvunna,

10 000 kronor till den som kan tipsa oss om var dessa saknade föremål kan återfinnas!

Den sista gången vi vet att K. G. Eliassons radiosändare var igång var när Erik Bergsten stod framför den i radiohuset i Göteborg och intervjuade radiodirektör Sven Rahmn från Televerket och professor Olof Rydbeck. Året var 1982. År 2004 sändes detta program i repris i Minnenas Television där Erik Bergsten intervjuades av Arne Weise.

Trots att Erik Bergsten vädjar i programmet om att denna sändare skulle räddas till eftervärlden hamnade enbart sändarens slutsteg på Radiomuseet år 1995. Vart resten av sändaren tog vägen har vi trots stora ansträngningar inte lyckats få klarhet i.

Därför utlyser jag personligen en belöning på 10 000 kronor till den som kan lämna tips om var de saknade delarna av sändaren kan återfinnas.

Slutsteget och de fyra konstlamlamporna är vad som finns idag på Radiomuseet i Göteborg. Var finns resten av sändaren?

Detta sevärd avsnitt av Minnenas Television sändes i repris den 18 juli i år och finns några veckor framåt att se i sin helhet på SVT-play via denna länk:

<http://www.svt.se/minnenas-television/se-program/del-8-123?autostart=true>

Lars Lindskog

l.lindskog@hem.utfors.se

Höstens kurser

Vi gjorde ett uppehåll i vår kursverksamhet under vårterminen, men nu är det dags att anmäla ditt intresse för radio- och mätteknik. Innan vi fastställer exakta kursdagar måste vi få reda på hur stort intresset är. Kurserna kommer att ligga på helger för att göra det möjligt även för icke-Göteborgare att delta.

Kurs 1. Trimning av superheterodynmodulatorer

Låt oss tänka oss att lyckats få liv i den fina gamla modulatoren som du kom över på Radiomuseets loppis. Du har ju alltid hört att äldre radioapparater är känsliga modulatorer, men din apparat verkar vara ganska trött. Lyd mitt råd och gå på en av Radiomuseets kurser i **Trimning av superheterodynmodulatorer** och chansen är stor att du sedan kan locka fram oväntade kvaliteter ur din radio!

Kursen omfattar två dagar, mellan 09 – 15, och brukar ligga på en helg och hålls på Radiomuseet. Du får lära dig principerna för en radio med mellanfrekvensförstärkning, grunderna för hur man reparerar äldre rörradioapparater och slutligen hur du trimmar MF-kretsarna.

Ledare för kursen är föreningens ordförande Åke Kjellin.

Kostnaden för kursen är 250 kronor, och då ingår ett exemplar av Åkes kompendium i samma ämne.

Kurs 2. Grundläggande radioteknik.

Om du vill lära dig mer om komponenterna som bygger upp en rörradio och om hur de olika enheterna, från likriktare till slutsteget är uppbyggda, då skall du gå kursen **Grundläggande radioteknik**. Det är visserligen sant att man inte kan bli radiotekniker på två dagar, men tack vare kursledarens mångåriga erfarenhet av arbete med radio, så får du en praktiskt inriktad introduktion till ämnet.

Kursen omfattar två dagar, mellan 09 – 15, och hålls normalt under en helg på Radiomuseet.

Ledare för kursen är Åke Kjellin. Kostnaden för kursen är 250 kronor, och då kommer du också att få utdrag ur Åkes kompendium.

Kurs 3. Grundläggande elektrisk mätteknik

Jag tror att det Lord Kelvin som sa nått i stil med: "Om du inte kan mäta så är dina teorier bara byggda på lös sand." Idag kan man köpa ett universalinstrument eller ett oscilloskop för en rimlig peng, men det är en helt annan sak att veta hur man mäter och hur man tolkar mätresultaten. Det är faktiskt lättare att mäta fel än att mäta rätt!

Men om du går Radiomuseets kurs i Grundläggande elektrisk mätteknik, då kommer du att förstå både vad du mäter och hur du mäter. Kursen börjar med teori och avslutas med en praktisk mätövning.

Kursen omfattar en dag, 09-15, och hålls på Radiomuseet, normalt en lördag eller en söndag. Kursledare är Bengt Lindberg. Kostnaden för kursen är 125 kronor.

Anmäl ditt intresse. Blev du intresserad? Tala då om detta genom att skicka ett mail med dina adressuppgifter och berätta vilken/vilka kurser som du är intresserad av. Vi vill ha din intresseanmälan senast den 15e augusti för att kunna starta kurserna i början på september.

Skicka din intresseanmälan till bo@sorensson.se

Saknar du någon kurs? Vi har fått förfrågningar om kurser i praktisk reparationsteknik och om antenner för sändning och mottagning. Berätta vilka kurser som skulle intressera Dig alldeles speciellt. Eller, du kanske själv skulle vilja hålla en kurs. Maila ditt intresse och synpunkter till bo@sorensson.se

Kurskompendier

Radiohistoriska föreningen och Radiomuseet har en stor skatt i form av de kompendier som används vid de kurser som anordnats med Åke Kjellin som lärare. Men nu är det inte alla som har möjlighet att gå på Åkes kurser, men som gärna skulle vilja få tillgång till kursmaterialet för egna studier. Detta har vi nu löst! Följande finns att tillgå för Föreningens medlemmar:

Trimning av superheterodynmottagare

Till kursen med samma namn så skrev Åke Kjellin ett kompendium som dels beskriver principen för en mottagare med mellanfrekvensförstärkare och dels ger praktiska råd hur man felsöker i en rörradio och hur man trimmar MF-kretsarna. Kompendiet omfattar cirka trettio sidor och innehåller också ett kopplingsschema för en typisk radio från femtiotalet. Jag rekommenderar alla som har möjlighet att gå på en av Åkes kurser, men det näst bästa alternativet är ett noggrant studium av kompendiet. Att ge sig på och "trimma på måfå" ger aldrig ett bra resultat, men med kurskompendiet i ena handen och en trimnyckel i den andra så ökar möjligheterna till ett lyckat resultat.

Kompendiet kostar 250 kronor som du betalar in på Radiohistoriska Föreningens bank- eller plusgirokonto, alla uppgifter hittar du på sidan 2 i Audionen. Du får då kompendiet snyggt utprintat och insatt i en plastpärm, precis lagom stort för att få plats bredvid ditt trimningsobjekt på verkstadsbordet.

AGA:s kompendier i Radioteknik

Tack vare ett fantastiskt arbete av en av föreningens medlemmar, Erika Ivarsson, så finns nu ett svenskt standardverk om Radioteknik till medlemmarnas disposition. AGA Baltic var ett av Gustaf Dahléns företag som konstruerade och tillverkade radioapparater redan på 1940-talet. För att tillförsäkra sina kunder att det skulle finnas duktiga radioreparatörer som kunde ta hand om krånglande apparater, så skrev AGA-medarbetaren Stig Malmström i slutet av fyrtiotalet tre kompendier om ämnet. Det är många, många duktiga radiotekniker som fått lära sig grunderna om radio från dessa tre kompendier. De är utskrivna på skrivmaskin med många bilder och scheman inklistrade. Språket kanske känns en aning gammalmodigt idag, men det som står om radioteknik för rörradioapparater är fullt up-to-date.

Radiohistoriska föreningens medlemmar kommer att gratis få tillgång till detta standardverk. I nästa nummer av Audionen på sidan 2 i rutan med adresser och annan information om Föreningen kommer det att finnas ett lösenord. Går du sedan in på www.radiomuseet.se och klickar dig vidare till Museiinformation -> Informationsmaterial -> Kursmaterial, då får du möjlighet att ladda ner tre pdf-filer, en för varje del av Malmströms kompendium. För att läsa en pdf-fil behöver man Adobe Reader, som kan laddas ned helt gratis från nätet via <http://get.adobe.com/se/reader/>.

Bo Sörensson
bo@sorensson.se

Audioutställningen förnyas

Utställningen är nu i färd med att iordningsställas

Bilder: Lars Lindskog

Utställningen av gramfoner, bandspelare och annan utrustning avsedd för användning i audioanläggningar och radiostudior har vuxit från blygsamma 11 kvm till 16 kvm. Den har därigenom blivit öppnare och mycket mera inbjudande för besökare. Ny områdesansvarig är Olof Stenbäck som har övertagit ansvaret efter Jan Broms som avsagt sig detta. Vi önskar Olle lycka till med sin nya uppgift!

Bertil Jeansson vid grammofonen och Matts Brunnegård vid mixerbordet svarar här för välljudet

Rapport från Grimeton

Så sätter vi punkt på rapporteringen för Alexanderdagens sändning den 30 juni 2013. Totalt 289 st rapporter har inkommit, därav 114 från Tyskland. Nytt rekord! Det gamla var på 266 rapporter.

Nytt land för denna gång var Syd-Afrika. Vi fick två hörbara rapporter från USA, varav en från Alaska, som rapporterat tidigare.

Vi hade några som lyssnat från hemmet och rapporterat tidigare och nu tagit sig till Grimeton för att uppleva sändningen på plats. En holländare berättade för mig att han "lurat" sin fru med på en resa till Sverige, men han medgav, att hans främsta avsikt och mål var Grimeton, vilket han inte klargjort för sin fru. En från Berlin hade också lyssnat och skickat rapporter tidigare och var nu på plats för att se hur det fungerade. Bägge dessa var imponerade och tyckte att resan varit en succés.

Lars Kålland (SM6NM)
sm6nm@telia.com

Rapporten i sin helhet återfinns på vänföreningen Alexanders hemsida under rubriken Nyheter.
Adressen dit är:

www.alexander.n.se

Meddelandet som sändes ut den 30 juni 2013 var följande:

CQ CQ CQ DE SAQ SAQ SAQ =

**THIS IS GRIMETON RADIO/SAQ IN A TRANSMISSION USING THE
ALEXANDERSON 200 KW ALTERNATOR ON 17.2 KHZ. =**

*TODAY WE REMEMBER ONE HUNDRED YEARS AGO WHEN THE FIRST
REGULAR TIME SIGNAL FOR SHIPPING ETC WAS TRANSMITTED VIA
ARLINGTON RADIO/NAA (,USA) AND VIA EIFFEL TOWER/FL (, PARIS).=*

**SIGNED: THE ALEXANDER-GRIMETON VETERANRADIO VAENNER
ASSOCIATION AND WORLD HERITAGE GRIMETON +**

**FOR QSL INFO PLEASE READ OUR
WEBSITE: WWW.ALEXANDER.N.SE =**

DE SAQ SAQ SAQ @

Nästa försäljning av radioutrustning och tillbehör

Första tillfället efter sommaren blir

Lördagen den 5 oktober klockan 12-14.

Platsen är som vanligt i trapphuset vid Radiomuseet

Det blir ytterligare en marknad under hösten nämligen
den 30 november.

Bertil Bengtsson
sm6aal@tele2.se

Facebook

Det är full fart på Radiomuseets facebookside nu med bl. a. fina bilder från veckan i Gammelvala då vi nådde 994 besökare på vår sida och 334 likes. Titta in Du också!
Adressen är som vanligt:

<http://www.facebook.com/home.php?#/pages/Goteborg-Sweden/Radiomuseet/136495834874?ref=ts>

Lars Lindskog

l.lindskog@hem.utfors.se

Nästa deadline för Nyheter från Radiomuseet är söndagen den 25 augusti.

Vidarebefordra gärna Nyheter från Radiomuseet till vänner och bekanta, om Du vill sprida kunskap om Radiomuseet och allt vi sysslar med här!

Skriv, ring eller meila Dina tankar och idéer inför Radiomuseets framtid. Kanske är det något som Du själv skulle vilja vara med och arbeta med. Välkommen även med bilder, kommentarer och inlägg både till Audionen och till Nyheter från Radiomuseet! Vi ser verkligen fram emot att få dessa!

Audionen

Sven Persson

audionen@radiomuseet.se

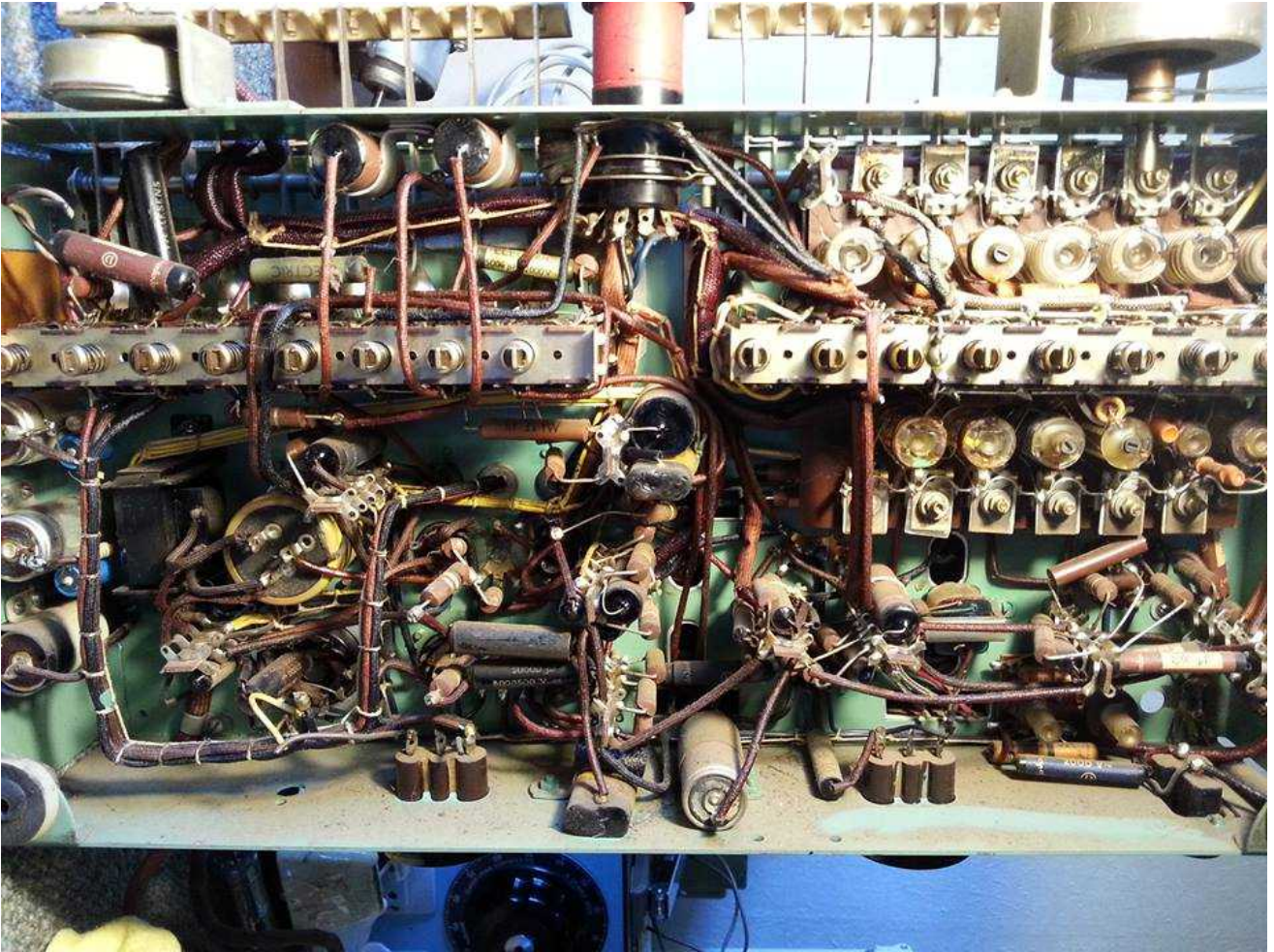
Nyheter från Radiomuseet

Lars Lindskog

l.lindskog@hem.utfors.se

kloka ord

**Jeg elsker de gamle rørradioer.
De er så dejlig overskuelige:**

Søren Heden fra Hjørring, Nordjylland, Denmark who likes Radiomuseet!

**Många hälsningar till alla våra läsare från
Radiohistoriska Föreningen i Västsverige**

